

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 16 octombrie 2017
(OR. en)

13286/17

MAP 27
MI 716

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretar general al Comisiei Europene, sub semnătura dlui Jordi AYET PUIGARNAU, director
Data primirii:	4 octombrie 2017
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2017) 572 final
Subiect:	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Transformarea achizițiilor publice pentru ca acestea să funcționeze în și pentru Europa

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2017) 572 final.

Anexă: COM(2017) 572 final

Strasbourg, 3.10.2017
COM(2017) 572 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

Transformarea achizițiilor publice pentru ca acestea să funcționeze în și pentru Europa

Introducere

În această perioadă caracterizată de schimbări fundamentale pentru UE și de noi dezbateri cu privire la evoluția sa în viitor, este clar că europenii merită și solicită din ce în ce mai mult o Uniune Europeană care să asigure obținerea unor rezultate concrete. Acțiunile întreprinse la nivelul UE ar trebui să se concretizeze în creștere economică și competitivitate, în sustenabilitate, solidaritate și securitate. Astfel cum a fost precizat în planul de investiții pentru Europa¹, stimularea investițiilor este esențială pentru obținerea acestor rezultate prin generarea unui număr mai mare de locuri de muncă și a unei creșteri mai durabile pe piața unică.

O parte semnificativă a investițiilor publice din economia noastră este cheltuită prin intermediul achizițiilor publice, care reprezintă 14 % din PIB-ul UE, fiind un element fundamental al ecosistemului de investiții. Autoritățile publice pot utiliza acest instrument într-un mod mai strategic, în scopul de a obține un randament mai bun pentru fiecare euro cheltuit din fondurile publice și de a contribui la crearea unei economii mai inovatoare, mai sustenabile², mai favorabile incluziunii și mai competitive. În plus, îmbunătățirea achizițiilor publice face parte din strategia pentru o piață unică mai solidă, preconizată în discursul din 2017 privind Starea Uniunii pronunțat de președintele Juncker.

Prezenta comunicare expune o strategie în domeniul achizițiilor publice, care stabilește cadrul general de politică și priorități clare de a îmbunătăți procedurile de achiziții publice în practică și de a sprijini investițiile în cadrul UE. Trei inițiative concrete însoțesc prezenta strategie. Comisia prezintă o comunicare privind un mecanism pentru proiectele mari de infrastructură pentru a oferi claritate și orientări autorităților publice cu privire la achizițiile publice. De asemenea, aceasta propune o recomandare pentru profesionalizarea achizitorilor publici, întrucât o forță de muncă competentă este esențială pentru o implementare eficientă. În paralel, este lansată o consultare specifică pentru un proiect de orientări privind achizițiile publice în materie de inovare, în scopul de a sprijini lansarea unor soluții noi și mai durabile pentru societățile noastre.

1. ACHIZIȚIILE PUBLICE AU DEVENIT MAI IMPORTANTE CA ORICÂND

Cetățenii Europei își doresc un randament echitabil al impozitelor lor sub forma unor **servicii publice de înaltă calitate**. Părinții și-ar dori o alimentație sănătoasă pentru copii în școli, locuitorii orașelor se așteaptă la creșterea investițiilor în orașele inteligente și sustenabile, pentru condiții de viață mai bune, cu piste sigure rezervate cicliștilor, cu piețe și locuri de joacă construite cu materiale sigure și inovatoare; Participanții la trafic își doresc construcții de infrastructură sigure, de înaltă calitate, pacienții au nevoie de un acces îmbunătățit la o asistență medicală de calitate sporită și își doresc să fie consultați cu echipamente medicale și instrumente de diagnosticare dotate cu ultimele tehnologii inovatoare. Pentru a garanta furnizarea de servicii publice de înaltă calitate, este necesară o abordare strategică privind aprovizionarea. Aceasta **depinde** în mare măsură **de procedurile de achiziții publice moderne și eficiente**.

Pentru **autoritățile publice**, achizițiile publice reprezintă **un instrument de valoare destinat utilizării fondurilor publice într-un mod strategic, eficient și durabil**, în special în această perioadă caracterizată de presiuni asupra bugetelor naționale. Îmbunătățirea gestionării

¹ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții: Un plan de investiții pentru Europa (COM/2014/0903).

² Integrarea considerentelor de ordin economic, privind eficiența energetică și utilizarea eficientă a resurselor.

achizițiilor publice, care reprezintă 2 000 de miliarde EUR pe an³, poate genera economii semnificative pentru bugetele publice și poate permite investiții suplimentare. De exemplu, o creștere cu 10 % a eficienței ar putea duce la economii semnificative de 200 de miliarde EUR pe an, fără a fi necesară reducerea nivelului serviciilor oferite europenilor. Achizițiile publice au, de asemenea, un impact major asupra fondurilor structurale și de investiții ale UE, întrucât aproape jumătate dintre aceste fonduri sunt cheltuite prin intermediul achizițiilor publice. Încheierea unor contracte avantajoase de achiziții publice permite obținerea celui mai bun randament pentru banii investiți prin aceste fonduri ale UE.

De asemenea, achizițiile publice sunt importante și pentru **întreprinderile europene** care beneficiază de piața unică atunci când participă în nume propriu la licitații pentru contracte de achiziții publice, cât și pentru alte state membre ale UE. Evoluția accelerată a tehnologiei și digitalizarea, schimbările demografice și piețele tot mai interconectate au un impact puternic asupra societăților și economiilor noastre. Într-o lume globalizată, integrarea economică generată de piața unică rămâne un vector esențial pentru crearea de prosperitate și competitivitate, fiind, prin urmare, cel mai bun element de protecție de care dispunem.

Achizițiile publice reprezintă un instrument strategic în cadrul setului de instrumente de politică economică al fiecărui stat membru. În strategia din 2015 privind piața unică⁴ s-a pledat în favoarea unor sisteme de achiziții publice mai transparente, mai eficiente și mai responsabile. Aceasta presupune o trecere de la o abordare de natură pur administrativă la o abordare strategică și determinată de necesități, în deplină conformitate cu normele. Cheltuielile cu achizițiile publice, care reprezintă aproximativ 14 % din PIB-ul UE pe an, pot contribui la gestionarea multor provocări majore ale Europei, în special în ceea ce privește creșterea economică durabilă și crearea de locuri de muncă⁵. Acestea poate favoriza investițiile în economia reală și stimula cererea de creștere a competitivității pe baza inovării și digitalizării, astfel cum s-a subliniat în comunicarea privind industria⁶. Ele pot sprijini, de asemenea, tranziția către o economie eficientă din punctul de vedere al resurselor și al energiei și, în același timp, circulară⁷ și pot promova o dezvoltare economică durabilă și societăți mai echitabile și mai favorabile incluziunii.

Noua generație de directive privind achizițiile publice⁸, adoptate în 2014, oferă un cadru pentru efectuarea achizițiilor publice într-un mod mai flexibil. Acestea simplifică procedurile de achiziții, îmbunătățind accesul IMM-urilor la achiziții. Obiectivul general este de a obține un randament mai bun al investițiilor publice și de a oferi rezultate mai bune pentru obiectivele societale și pentru alte obiective ale politicilor publice, sporind, în același timp, eficiența cheltuielilor publice. În fine, dispozițiile mai ferme ale directivelor în materie de integritate și transparență vizează corupția și fraudele.

Deși punerea în aplicare a directivelor în legislația națională a fost lentă,⁹ acest cadru juridic modernizat este în prezent în vigoare în marea majoritate a statelor membre. Cu toate acestea, semestrul european¹⁰ a identificat mai multe domenii specifice în care îmbunătățirea structurii

³ Estimarea cheltuielilor publice totale pentru lucrări, bunuri și servicii, pe baza datelor furnizate de Eurostat.

⁴ COM(2015) 550 final „Îmbunătățirea pieței unice: mai multe oportunități pentru cetățeni și pentru întreprinderi”.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/priorities/jobs-growth-and-investment/investment-plan_ro.

⁶ COM(2017) 479 final.

⁷ A se vedea COM/2014/0398 final/2 „Spre o economie circulară: un program «deșeuri zero» pentru Europa”.

⁸ Ca parte a reformei din 2014, au fost adoptate Directiva 2014/23/UE (concesiuni), Directiva 2014/24/UE (generalități) și Directiva 2014/25/UE (utilități publice).

⁹ Mai multe state membre nu au transpus încă cel puțin una dintre cele trei directive.

¹⁰ În 2017, șapte state membre au primit recomandări specifice fiecărei țări în parte cu privire la achizițiile publice.

achizițiilor publice ar contribui în mod decisiv la creșterea competitivității și a eficienței. De asemenea, statele membre nu utilizează pe deplin posibilitățile oferite de achizițiile publice ca un instrument strategic pentru a sprijini obiectivele de politică socială durabile și inovarea. **Prin urmare, este momentul să se acorde prioritate punerii în aplicare inteligente a noilor norme.**

Prin prezenta comunicare, Comisia identifică **domeniile specifice în care schimbările pot avea un impact semnificativ asupra modului în care sunt cheltuiți banii publici** în statele membre, ceea ce ar contribui în mod concret la creșterea economică și la crearea de locuri de muncă în UE. Aceasta prezintă viziunea Comisiei asupra a ceea ce ar putea și ar trebui să fie achizițiile publice în Europa în viitorul apropiat. Deși recunoaște pe deplin competențele statelor membre și ale autorităților publice ale acestora, Comisia se angajează să sprijine ferm o schimbare a culturii în materie de achiziții publice în statele membre. Această schimbare necesită o asumare fermă a responsabilității politice la toate nivelurile de guvernare și o schimbare radicală a modului în care sunt efectuate achizițiile publice. Prin urmare, Comisia **solicită un parteneriat extins** cu și între autoritățile statelor membre la toate nivelurile de guvernare, precum și cu alte părți interesate, cu angajamente reciproce clare.

2. ACHIZIȚIILE ÎN PREZENT: AU LOC SCHIMBĂRI, EXISTĂ ÎNCĂ PROVOCĂRI

La nivelul UE, o serie de inițiative lansate în ultimii ani încep să dea roade. Cadrul juridic în vigoare a contribuit la îmbunătățirea și integrarea în continuare a piețelor de achiziții. Crearea unei piețe unice de achiziții în UE este o realizare majoră în comparație cu alte regiuni ale lumii. Datele indică faptul că totalul achizițiilor transfrontaliere (directe și indirecte) a crescut în ultimii ani la aproximativ 23 %¹¹ din valoarea totală a achizițiilor din UE, deși se mai pot aduce îmbunătățiri în acest sens. După cum s-a anunțat în comunicarea intitulată „O guvernanță mai bună pentru piața unică”¹², Comisia a furnizat statelor membre o asistență extinsă pe parcursul procesului de punere în aplicare a noilor directive în legislația națională. În contextul fondurilor structurale și de investiții europene (fondurile ESI), statele membre trebuie să îndeplinească condiții prealabile privind achizițiile, care ar trebui să garanteze că condițiile cadru de bază necesare pentru a garanta eficiența și eficacitatea investițiilor cofinanțate de fonduri sunt în vigoare. Procesele de reformă ar trebui să continue în statele membre, cu sprijinul deplin al Comisiei.

În ultimii ani, **în mai multe state membre au fost luate măsuri încurajatoare** pentru a reforma în mod radical practicile sau structurile de achiziții. În Franța, de exemplu, direcția de achiziții a statului a fost creată în martie 2016 cu scopul de a defini politica de achiziționare a statului și de a oferi cursuri de formare pentru autoritățile publice. În Irlanda, în 2014 a fost instituit un organism central de achiziții¹³, cu un mandat clar privind îmbunătățirea gestionării cheltuielilor publice prin utilizarea pe scară largă a datelor de piață și a altor date privind achizițiile. În Italia, cheltuielile au scăzut cu 23 % ca urmare a creării unui sistem coordonat de identificare a necesităților și a unei proceduri de achiziții bazate pe cooperare. În cadrul

¹¹ Un studiu recent al Comisiei a arătat că achizițiile transfrontaliere directe au reprezentat 3,5 % din valoarea totală a contractelor în cursul perioadei 2009-2015. În ceea ce privește achizițiile transfrontaliere indirecte (prin intermediul filialelor din străinătate), acestea au reprezentat peste 20 % din valoarea respectivă. Aceste cifre nu țin seama de intensificarea comerțului internațional în cadrul lanțurilor de aprovizionare.

¹² http://ec.europa.eu/internal_market/strategy/docs/governance/20120608-communication-2012-259-2_en.pdf

¹³ *The Office of Government Procurement* ogp.gov.ie/

proiectului HAPPI¹⁴, soluții inovatoare pentru îmbătrânirea în condiții bune de sănătate au fost achiziționate în comun de către autorități contractante din mai multe state membre¹⁵. Slovacia a pus în aplicare un registru al contractelor care permite accesul public la toate contractele încheiate de autoritățile publice în această țară, îmbunătățind astfel transparența și permițând controlul public. 40 de autorități publice din 8 state membre ale UE au calculat că cele peste 100 de oferte lansate în cadrul APE 2020, proiect finanțat de UE¹⁶, au permis generarea unor economii de peste 900 000 de tone echivalent CO₂.

Schimbarea poate veni de asemenea de la bază. „Pactul de la Amsterdam”,¹⁷ un parteneriat cuprinzător convenit în mai 2016 între un număr important de părți interesate și instituții, inclusiv autorități urbane, are drept scop o abordare integrată, echilibrată și durabilă a provocărilor urbane. Achizițiile reprezintă unul dintre principalele mijloace prin care poate fi atins acest obiectiv, inclusiv achizițiile publice inovatoare, ecologice și responsabile. Astfel de exemple îi pot inspira și pe alții să urmeze traiectorii similare, ținând seama de particularitățile lor.

Totuși, de regulă, aceste evoluții pozitive rămân în continuare doar bune practici izolate și, prin urmare, trebuie să fie integrate într-un mediu mai larg, încurajându-i, astfel, și pe alții să se alătore și să învețe din aceste experiențe. Mai mulți indicatori arată că trebuie depuse eforturi suplimentare pentru îmbunătățirea situației.

Posibilitățile oferite de achizițiile strategice nu sunt utilizate suficient. 55 % din procedurile de achiziții încă folosesc doar criteriul celui mai scăzut preț drept criteriu de atribuire. Directivele privind achizițiile publice lasă în întregime la latitudinea achizitorilor publici să opteze pentru achiziții bazate pe criterii de rentabilitate și de calitate¹⁸. Totuși, cele mai avantajoase oferte din punct de vedere economic, bazate pe o abordare prin prisma rentabilității, care poate include criterii sociale, de mediu, de inovare, de accesibilitate sau alte criterii calitative¹⁹, sunt, în continuare, insuficient utilizate.

În ceea ce privește inovarea, analizele arată că numeroase obstacole blochează achizițiile în materie de inovare²⁰. O modalitate de îmbunătățire a situației ar putea consta în utilizarea la o scară mai largă a procedurii parteneriatelor pentru inovare. Acest instrument, prin care actorii de pe piață sunt invitați să propună soluții inovatoare, a fost creat de directivele din 2014 pentru a răspunde caracterului specific al achizițiilor în materie de inovare, precum și pentru a spori securitatea juridică și a reduce riscurile inerente inovării. Până în prezent, au fost inițiate 17 proceduri privind parteneriatele pentru inovare.

Achizițiile publice se bazează pe concurența deschisă pentru a ajunge la o utilizare optimă a banilor publici. Acest **proces concurențial este fie absent, fie pierde din intensitate**. 5 % din contractele publice publicate în TED sunt atribuite după o negociere, fără publicarea unei

¹⁴ Achiziția de soluții inovatoare pentru îmbătrânirea în condiții bune de sănătate. <http://www.happi-project.eu/>

¹⁵ Peste 20 de organizații din domeniul asistenței medicale din Franța, Italia, Luxemburg, Belgia sau Țările de Jos au achiziționat soluții HAPPI.

¹⁶ <http://www.gpp2020.eu/home/> APE 2020 a avut scopul de a integra la nivel european achizițiile cu emisii reduse de dioxid de carbon pentru a veni în sprijinul obiectivelor UE în materie de schimbări climatice.

¹⁷ http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/policy/themes/urban-development/agenda/pact-of-amsterdam.pdf

¹⁸ Directivele din 2014 privind achizițiile publice permit în mod explicit statelor membre să restricționeze utilizarea doar a prețului sau a costurilor drept criterii de atribuire.

¹⁹ Ceea ce ar putea include, de asemenea, o evaluare a costurilor externe, de-a lungul întregului ciclu de viață al unui proiect.

²⁰ A se vedea studiul intitulat „Utilizarea strategică a achizițiilor publice în promovarea politicilor ecologice, sociale și de inovare”. https://ec.europa.eu/growth/single-market/public-procurement/studies-networks_en

cereri de oferte. Între 2006 și 2016, numărul de licitații cu o singură ofertă a crescut de la 17 % la 30 %. Numărul mediu de oferte depuse pentru fiecare licitație a scăzut de la cinci la trei în aceeași perioadă. Acest lucru arată că societățile întâmpină mai multe dificultăți legate de accesul la piețele de achiziții, în special la nivel transfrontalier. Contractele atribuite IMM-urilor reprezintă doar 45 % din valoarea contractelor de achiziții publice care depășesc pragurile stabilite de UE, o proporție situată în mod clar sub ponderea lor din economie.

Deseori, piața achizițiilor publice este considerată încă drept o simplă procedură administrativă prin care autoritățile publice achiziționează produsele, serviciile sau lucrările de bază necesare pentru activitatea lor. Acest lucru reiese din faptul că **deseori nu sunt disponibile date clare și consolidate privind achizițiile**. La nivelul UE, nu există un consens cu privire la datele care trebuie să fie colectate și la scopul colectării. În multe state membre, autoritățile centrale nu sunt în măsură să indice dimensiunea exactă a cheltuielilor cu achizițiile publice din țara lor, în ciuda sumelor uriașe alocate acestor achiziții. În astfel de cazuri, controlul public este în mare măsură absent, nu există nicio posibilitate de elaborare a politicilor pe bază de date și chiar și controlul bugetar este îngreunat.

În același mod, **transformarea digitală a achizițiilor publice progresează lent**. Într-o anchetă statistică din 2016 se remarcă faptul că numai patru state membre apelează la tehnologiile digitale pentru toate etapele principale ale procesului de achiziții publice²¹. Statele membre nu folosesc încă noile tehnologii ca o oportunitate de a-și simplifica și accelera procedurile de achiziții publice.

Autoritățile contractante achiziționează rareori în comun; într-adevăr, numai 11 % din procedurile de achiziții publice sunt efectuate prin procedura cooperativă de achiziții. Cumpărarea în vrac permite deseori negocierea unor prețuri mai bune și oferă, de asemenea, o oportunitate pentru schimbul de know-how și pentru obținerea unei calități mai bune. Deși nu toate tipurile de achiziții sunt adecvate pentru agregare, ratele scăzute de agregare, per ansamblu, sugerează oportunități ratate.

Există voci care susțin că **procedurile de achiziții publice sunt prea complexe și sunt afectate de sarcini administrative excesive**, chiar și după reforma majoră și simplificarea normelor UE întreprinse în 2014, astfel cum a fost menționat mai sus. Există aspecte și mai complexe pentru proiectele de infrastructuri transnaționale care, prin însăși natura lor, nu sunt proiecte standard, deoarece implică acțiuni diferite care urmează să fie puse în aplicare în state membre diferite. Gradul real de complexitate depinde, de asemenea, de modul în care normele sunt aplicate în practică și de măsura în care sunt utilizate noile instrumente. Achizițiile publice pot fi simplificate în continuare prin standardizarea procedurilor, prin schimbul de bune practici între autorități, precum și prin profesionalizarea achizițiilor publice.

3. PASUL URMĂTOR: UN PARTENERIAT EXTINS PENTRU A REUȘI ÎMPREUNĂ

Pentru a consolida recunoașterea dimensiunii strategice a achizițiilor publice și a îmbunătăți achizițiile publice în practică, **este nevoie de o azeziune politică solidă și vastă** la toate nivelurile administrației. Dacă autoritățile se angajează să acorde acestei chestiuni o prioritate absolută, există un potențial de îmbunătățire semnificativ. În loc de a considera achizițiile

²¹ Notificarea electronică; accesul electronic la documentele de licitație; depunerea electronică; evaluarea electronică; atribuirea electronică; comanda electronică; facturarea electronică; plățile electronice.

publice ca o obligație administrativă, ar fi foarte utilă adoptarea unei abordări cu politici proactive.

Pe lângă sprijinul acordat prin cooperarea și asistența juridică, Comisia dorește să asiste statele membre și părțile interesate în legătură cu problemele cu care se confruntă acestea și în cazul cărora acțiunile și sprijinul acordat la nivelul UE pot reprezenta o valoare adăugată clară. Pentru a realiza îmbunătățirile necesare, Comisia propune un **parteneriat amplu bazat pe colaborare** pentru a construi un sistem de achiziții publice eficace, transparent, digital, inteligent, capabil să reacționeze la provocările lumii de astăzi aflate mereu în schimbare. Fiecare partener va avea un rol specific, însă angajamentele ar trebui să se consolideze reciproc. Prin efectele lor multiplicatoare, mai multe îmbunătățiri simultane și coordonate pot genera beneficii globale mai importante decât simpla însumare a tuturor eforturilor individuale.

Parteneriatul ar putea asocia următoarele aspecte și părți interesate:

- **autoritățile naționale** ar putea îmbunătăți organizarea achizițiilor prin formularea unor strategii de achiziții naționale clare, prin asigurarea unei coordonări mai eficiente la nivel național și regional, prin furnizarea de norme naționale clare și de orientări practice, ar putea face schimb de bune practici, ar putea institui centre de asistență pentru competențe și organisme de achiziție centralizate, îmbunătățind transparența și punând la dispoziție proceduri de revizuire rapide, independente și echitabile.
- **autoritățile locale și regionale** ar putea coopera mai mult și ar putea utiliza achizițiile publice agregate, ar putea promova achizițiile strategice și digitale și ar putea să își profesionalizeze achizitorii publici.
- **Comisia** s-ar angaja să lucreze în spiritul colaborării și să elaboreze o serie întreagă de instrumente de sprijin, inclusiv orientări și bune practici în mai multe domenii-cheie pentru ca achizițiile publice să devină cât mai simple și mai eficiente. În același timp, ea va continua să își urmărească politica de punere în aplicare și să-și folosească puterea discreționară în mod strategic pentru a se concentra asupra celor mai importante încălcări ale dreptului UE care afectează interesele cetățenilor și ale întreprinderilor.
- **întreprinderile**, industria și asociațiile de întreprinderi ar putea, de exemplu, să încurajeze o participare mai mare pe piețele de achiziții, inclusiv dincolo de frontierele naționale, prin elaborarea de modele de evaluare pentru compararea diferitelor soluții pe o bază obiectivă. Procedurile de revizuire ar trebui utilizate în mod responsabil. Consultările prealabile ale pieței sunt o etapă importantă pentru a îmbunătăți nivelul de expertiză în domeniul achizițiilor publice și ar trebui să implice, de asemenea, IMM-urile.
- **părțile interesate:** în numeroase orașe și comunități se acordă o atenție tot mai mare abordării bugetare participative, ceea ce ar putea facilita privilegierea criteriilor strategice promovate de către grupuri locale. Jurnaliștii și publicul ar trebui să utilizeze datele disponibile pentru a exercita un control public în ceea ce privește procedurile de achiziții și pentru a se asigura că achizitorii publici își asumă răspunderea. Oamenii de știință și cadrele universitare au, de asemenea, un rol important prin faptul că elaborează instrumente analitice și modele de date.

La nivelul UE, comisiile relevante ale **Parlamentului European** și **Consiliul Competitivitate** ar putea deveni împreună un forum pentru continuarea dezbaterilor politice în materie de achiziții publice în statele membre. Parteneriatul ar putea, de asemenea, să se materializeze prin dialoguri structurate privind achizițiile publice organizate pe bază de voluntariat, care ar fi, după caz, coordonate pe deplin cu procesul semestrului european. Aceste dialoguri ar fi puse în aplicare într-un spirit de colaborare între Comisie și statele membre. Această abordare permite, de asemenea, o abordare diferențiată, punând accentul, în unele cazuri, pe punerea în aplicare a reformelor structurale și pe conformitate, atunci când este necesar, iar în alte cazuri, pe acordarea unei asistențe mai avansate. Procese similare pot fi organizate, de asemenea, la nivel național, cu implicarea părților interesate relevante în vederea creării unui veritabil proces de colaborare. Deoarece, în prezent, 70 % din populația UE este concentrată în zonele urbane, agenda urbană propusă de Comisie în scopul de a oferi o platformă paneuropeană pentru implicarea pe mai multe niveluri a părților interesate joacă un rol important.

Punerea în aplicare a sistemelor de achiziții publice inteligente, adecvate pentru secolul 21, necesită angajament și determinare pentru a moderniza, a digitaliza și a profesionaliza sistemele existente. Sunt necesare atât un acord fără echivoc cu privire la modul în care urmează să fie cuantificat succesul, cât și obiective intermediare clare și monitorizarea progreselor înregistrate. Având în vedere caracterul eterogen al sistemelor de achiziții publice și stadiile diferite ale evoluției acestora și ale progreselor înregistrate în fiecare stat membru, autoritățile de la toate nivelurile și părțile interesate sunt cel mai bine plasate pentru a stabili conținutul și nivelul angajamentelor lor.

Comisia este pregătită să susțină astfel de eforturi și să încurajeze schimbul de informații, de cunoștințe și de experiență, inclusiv la nivel național și regional. De asemenea, se angajează să aplice o serie de măsuri de sprijin, care sunt enumerate în appendice. Comisia așteaptă cu interes demararea unui amplu dialog politic, a cooperării și colaborării cu autoritățile naționale și locale și cu alte părți interesate pentru stabilirea unor angajamente voluntare, dar foarte solide. De asemenea, Comisia depune eforturi pentru îmbunătățirea propriilor practici în scopul de a recurge într-o măsură mai mare la criteriile strategice²².

4. CE TREBUIE ÎMBUNĂTĂȚIT - ȘASE PRIORITĂȚI STRATEGICE

Comisia a identificat șase domenii prioritare clare și măsuri concrete care pot transforma achizițiile publice într-un instrument puternic din setul de instrumente de politică economică al fiecărui stat membru, putând genera beneficii substanțiale în rezultatele achizițiilor publice.

a. Asigurarea adoptării pe scară mai largă a achizițiilor publice strategice

Administrațiile centrale și locale ar trebui să acorde un rol mai important achizițiilor publice strategice pentru a atinge obiective societale, economice și de mediu, cum ar fi economia circulară. Integrarea criteriilor ecologice, inovatoare și sociale²³, o utilizare mai intensă a consultării prealabile introducerii pe piață sau a evaluărilor calitative (MEAT²⁴), precum și

²² În conformitate cu planul de acțiune privind economia circulară, Comisia va servi drept exemplu, asigurându-se că achizițiile publice ecologice (APE) sunt utilizate la o scară cât mai largă posibil în cadrul propriilor proceduri de atribuire a contractelor și intensificând utilizarea APE în finanțările UE. De exemplu, Comisia depune în prezent eforturi într-o serie de domenii, vizând de exemplu reducerea numărului de materiale plastice de unică folosință.

²³ Care ar trebui să includă, de asemenea, obligația de accesibilitate pentru persoanele cu handicap.

²⁴ Oferta cea mai avantajoasă din punct de vedere economic, care permite acordarea unei importanțe sporite calității.

achiziționarea unor soluții inovatoare în etapa premergătoare comercializării nu implică doar utilizarea unui grup deosebit de competent de achizitori publici, ci și, mai ales, o viziune politică și asumarea politică. Unele state membre au prevăzut obligativitatea alegerii ofertei celei mai avantajoase din punct de vedere economic (MEAT), inclusiv a criteriilor ecologice, pentru procesele lor de achiziții. Altele ar putea lua în considerare stabilirea de obiective voluntare pentru a monitoriza gradul de adoptare. În orice caz, pentru a obține rezultate optime în materie de achiziții publice, **criteriile strategice trebuie să fie aplicate în mod sistematic**. Acest lucru poate fi facilitat printr-un sprijin practic pe scară largă, prin acțiuni precum difuzarea de standarde, de metodologii pentru criteriile de referință, de actualizări periodice ale etichetelor²⁵ și de criterii de evaluare, precum și punerea la dispoziție a unei biblioteci de bune practici.

De exemplu, pentru achizițiile publice ecologice, Comisia va face o propunere de modificare a Directivei 2009/33/CE privind vehiculele nepoluante²⁶, va publica o versiune actualizată a „Instrumentarului de formare privind APE” și intenționează să dezvolte instrumente care vor putea fi utilizate în mod voluntar, destinate calculării costurilor ciclului de viață pentru anumite produse. Orientările actuale privind achizițiile publice cu caracter social vor fi actualizate. Pentru această actualizare, va fi adoptată o abordare bazată pe colaborare; aceasta va începe cu o consultare a părților interesate pentru a colecta sugestii cu privire la domeniul de aplicare al orientării și la problemele pe care ar trebui să le abordeze, inclusiv cu privire la modalitatea de a integra în mod optim funcția „cerere” pentru inovarea socială și antreprenoriatul social. Propunerea de Act european privind accesibilitatea²⁷ urmărește stabilirea unor cerințe de accesibilitate funcționale comune pentru persoanele cu handicap și persoanele în vârstă. În ceea ce privește inovarea, este în curs de pregătire o imagine de ansamblu a cadrului de acțiune și de punere în aplicare și a orientărilor privind procedurile de achiziții publice favorabile inovării.

Deși utilizarea pe scară mai largă a achizițiilor publice reprezintă o prioritate strategică, Comisia recunoaște că, în multe state membre, există încă deficiențe care împiedică funcționarea corespunzătoare a sistemului de achiziții publice. Înainte de a se angaja în continuare în procesul de integrare a criteriilor ecologice, sociale și inovatoare, Comisia va continua să ofere sprijin și orientări țărilor respective pentru ca acestea să beneficieze de sisteme de achiziții publice complet operaționale.

Este nevoie de o abordare specifică pentru sectoarele prioritare, cum ar fi sectorul construcțiilor, sectorul sanitar și sectorul tehnologiei informației, din cauza efectului de pârgă al acestora, a caracterului specific și a problemelor tipice, inclusiv din cauza evoluției rapide a tehnologiei și a pieței. Inițiativa Comisiei pentru un mecanism de evaluare voluntară *ex ante* destinat marilor proiecte de infrastructură²⁸ poate fi plasată în acest context. Există deja inițiative și instrumente, cum ar fi promovarea achizițiilor publice de asistență medicală bazate pe valoare, modelarea datelor privind clădirile²⁹ și abordările care țin seama de totalitatea ciclului de viață pentru a favoriza achiziționarea de clădiri publice durabile³⁰ sau

²⁵ Cum ar fi etichetele ecologice, etichetele energetice sau cele pentru comerțul echitabil.

²⁶ Astfel cum a fost anunțată în programul de lucru al Comisiei pentru 2017.

²⁷ COM/2015/0615 final

²⁸ Care însoțește prezenta comunicare.

²⁹ Modelarea datelor privind clădirile (*Building Information Modelling* -BIM) înseamnă o prezentare digitală a operațiunilor de construcții și a operațiunilor cu active. Comisia Europeană a cofinanțat elaborarea unui manual pentru introducerea de BIM în domeniul achizițiilor publice (a se vedea <http://www.eubim.eu/handbook/>).

³⁰ Ca de exemplu LEVEL(s): <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

catalogul european al standardelor TIC în domeniul achizițiilor publice, pentru a îmbunătăți interoperabilitatea și a evita dependența de un anumit furnizor.

În paralel, sectoarelor apărării și securității trebuie să fie avute în vedere în mod direct, inclusiv securitatea cibernetică³¹. Activitățile se află deja în plină desfășurare în contextul planului de acțiune europeană în domeniul apărării. Obiectivul planului de acțiune este punerea în aplicare eficientă a Directivei privind achizițiile publice în domeniul apărării, cu scopul de a oferi oportunități întreprinderilor europene, indiferent de dimensiunea și localizarea acestora. Aceasta presupune:

- punerea la dispoziție a unor orientări cu privire la anumite aspecte ale directivei;
- întocmirea unor rapoarte periodice (tablouri de bord) în legătură cu punerea în aplicare de către statele membre;
- discuții cu statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare și
- promovarea inițiativelor de îmbunătățire a accesului transfrontalier la piață pentru IMM-uri și pentru subfurnizori (recomandare adresată statelor membre și colaborare cu industria în cauză).

b. Profesionalizarea achizitorilor publici

Schimbarea trebuie declanșată de persoane cu un nivel de competențe adecvat. Nivelul scăzut de profesionalizare a achizitorilor publici³² este o problemă sistemică în multe state membre. Îmbunătățirea competențelor în materie de achiziții publice în toate etapele procedurii de achiziție, inclusiv a competențelor informatice, este de o importanță vitală. Schimbarea culturii și utilizarea sporită a achizițiilor publice strategice necesită o utilizare mai extinsă a practicilor flexibile, cunoașterea piețelor și instrumente inovatoare. Sectorul public trebuie să pună în aplicare o strategie cuprinzătoare pentru a compensa aversiunea față de risc și a atrage, a forma și a dezvolta talente și competențe în întregul sector al achizițiilor publice.

Statele membre se află în stadii diferite în eforturile lor de profesionalizare, dar este important ca toate să depună astfel de eforturi. Schimbul de experiență le va permite să-și îmbunătățească practicile în materie de achiziții publice și va spori impactul și reputația sectorului achizițiilor publice în ceea ce privește realizarea obiectivelor de politică publică. **Strategiile de profesionalizare pe termen lung la nivel național sunt esențiale** pentru a avea persoanele potrivite, cu competențele și instrumentele adecvate, la locul potrivit și la momentul potrivit în vederea obținerii celor mai bune rezultate.

Comisia se angajează să asiste statele membre în eforturile lor de elaborare și punere în aplicare a unor astfel de strategii prin intermediul unei recomandări privind profesionalizarea, adoptate în paralel cu prezenta comunicare, care preconizează crearea unui cadru european de competențe, instituirea unui centru de competențe informatice pentru cunoștințe de tehnologia informației și schimbul de bune practici și acordarea de asistență specifică pentru dezvoltarea capacităților și formare prin intermediul unor instrumente de sprijin la nivel de țară disponibile în cadrul diferitelor programe ale Comisiei³³.

³¹ Astfel cum se prevede în recenta Strategie de securitate cibernetică - JOIN(2017) 450 final

³² Potrivit unui studiu (Bandiera, Prat, Valletti, 2008), lipsa de competențe profesionale este o problemă chiar mai importantă decât corupția: 83 % din resursele irosite în cadrul achizițiilor publice se datorează lipsei de profesionalism și de stimulente și doar 17 % se datorează corupției.

³³ De exemplu, SRSS, programul TAIEX_REGIO Peer 2 Peer în cadrul FEDR și FC.

c. Îmbunătățirea accesului pe piețele de achiziții publice

IMM-urile sunt esențiale pentru crearea de locuri de muncă, pentru creștere și inovare, însă întâmpină dificultăți în ceea ce privește accesul la achizițiile publice, atât în cadrul UE, cât și pe piețele internaționale. În prezent, IMM-urilor li se atribuie 45 % din valoarea contractuală totală care depășește plafoanele stabilite la nivelul UE, în mod direct sau în cadrul unei asocieri de ofertanți sau subcontractanți. Directivele din 2014 includ măsuri³⁴ care ar trebui să **faciliteze accesul întreprinderilor, inclusiv al IMM-urilor, la achizițiile publice, inclusiv la nivel transfrontalier**. Aceste oportunități consolidate de achiziții publice pentru IMM-uri trebuie să fie comunicate mai bine publicului larg, societăților și autorităților contractante. Acest lucru este deosebit de important în vederea promovării achizițiilor transfrontaliere. Obiectivul este de a crește proporția de contracte de achiziții publice atribuite IMM-urilor, în conformitate cu ponderea lor globală în economie. Comisia a inițiat, de asemenea, acțiuni specifice pentru a facilita accesul IMM-urilor la contractele de achiziții publice, cum ar fi proiectele finanțate prin programul COSME. De asemenea, în mod specific în sectorul apărării, au fost lansate o serie de acțiuni pentru facilitarea accesului IMM-urilor la piața transfrontalieră, așa cum a fost precizat în planul de acțiune european în domeniul apărării³⁵.

Un alt mod de îmbunătățire a accesului s-ar concretiza prin câștigarea încrederii actorilor de pe piață, inclusiv a IMM-urilor, pentru a-i convinge să participe la procedurile de achiziții publice. Acest lucru poate fi realizat prin oferirea unor posibilități echitabile, eficiente **de soluționare a problemelor și printr-o examinare independentă a deciziilor de achiziții publice**. Directivele privind căile de atac³⁶ au fost evaluate recent³⁷, iar în martie 2017 a fost înființată o rețea de organisme de examinare de primă instanță. Comisia va continua să monitorizeze situația în acest sector, să ofere orientări și să promoveze activ cooperarea și schimburile de bune practici între statele membre, inclusiv între organismele de examinare și de recurs, pentru a îmbunătăți eficiența și calitatea sistemelor de examinare în întreaga UE.

UE este piața cea mai deschisă din lume în ceea ce privește accesul la achizițiile publice, însă **întreprinderile noastre nu se bucură de aceleași condiții de acces în alte țări**. Partenerii comerciali de primă importanță ai UE mențin măsuri discriminatorii care afectează întreprinderile din UE prin acordarea unui tratament preferențial ofertanților naționali³⁸. Documentul de reflecție al Comisiei privind valorificarea oportunităților globalizării a subliniat că restabilirea unor condiții de concurență echitabile este necesară mai mult ca niciodată și a solicitat o adoptare rapidă a unui instrument de achiziții publice internaționale³⁹. Acest lucru ar spori influența Uniunii Europene în negocierile sale cu partenerii comerciali. Este stringentă necesitatea deblocării impasului actual din cadrul Consiliului cu privire la acest instrument.

Comisia va continua să joace un rol de prim plan în promovarea accesului la piețele de achiziții publice, ajutând întreprinderile din UE să vândă în străinătate. În acest context, Comisia încurajează țările terțe să adere la Acordul OMC privind achizițiile publice și depune eforturi pentru a încheia capitole ambițioase privind achizițiile publice în cadrul acordurilor de liber schimb. Obiectivul propunerilor este de a garanta că întreprinderile din UE pot

³⁴ Măsurile de îmbunătățire a accesului IMM-urilor la piețele de achiziții publice includ recomandarea de a împărți contractele în loturi, limitarea cifrei de afaceri necesare pentru a putea participa la o procedură de cerere de ofertă și reducerea cerințelor de documentare.

³⁵ COM(2016)950

³⁶ Directiva 92/13/CEE și Directiva 89/665/CEE, astfel cum au fost modificate prin Directiva 2007/66/CE

³⁷ COM/2017/028 final.

³⁸ Cum ar fi politicile „Buy American”, „Make in India” sau „Buy Chinese”.

³⁹ COM(2016) 34 final.

participa, pe picior de egalitate cu întreprinderile naționale, la licitații în țări terțe, inclusiv în țările în curs de aderare și în țările partenere din cadrul politicii de vecinătate a UE.

De asemenea, Comisia promovează un mediu de reglementare favorabil în țările terțe⁴⁰, prin promovarea elaborării unor standarde mondiale și convergente în domeniul achizițiilor publice.

d. Creșterea transparenței, a integrității și a calității datelor

Datele fiabile sunt esențiale pentru a pregăti răspunsuri adecvate la nivel de politică. Transformarea digitală, ameliorarea calității datelor în general și disponibilitatea standardelor în materie de date deschise oferă posibilitatea creării unor tehnici de analiză mai bune pentru elaborarea de politici axate pe nevoi și a unor sisteme de avertizare pentru a combate corupția⁴¹ în domeniul achizițiilor publice. **Ar trebui să fie puse la dispoziție date de o calitate mai bună și mai accesibile**⁴² privind achizițiile publice, întrucât astfel ar apărea o întreagă gamă de posibilități de evaluare îmbunătățită a performanței politicilor de achiziții, de optimizare a interacțiunii dintre sistemele de achiziții publice și de orientare a viitoarelor decizii strategice. Sistemele de achiziții publice electronice trebuie să producă date de bună calitate, dar, și mai important, factorii de decizie trebuie să utilizeze aceste date și să le comunice celorlalte părți interesate. Aceste sisteme oferă, de asemenea, o metodă de detectare a neregulilor. La nivelul UE, Comisia va propune noi modele de formulare electronice⁴³ pentru a îmbunătăți colectarea de date.

Accesul la datele legate de achizițiile publice ar trebui să faciliteze dialogul cu societatea civilă și să responsabilizeze mai mult guvernele. Autoritățile publice sunt astfel mai bine dotate în lupta împotriva fraudelor și a corupției⁴⁴. În acest scop, **înființarea de registre de contracte accesibile publicului**⁴⁵ este recomandată cu fermitate, asigurând transparența cu privire la contractele atribuite și la modificările aduse acestora.

Facilitarea raportării cazurilor de corupție prin **instituirea unor mecanisme eficace de raportare și prin protecția denunțătorilor împotriva represaliilor** poate, de asemenea, să contribuie la îmbunătățirea gradului de transparență a achizițiilor publice și la economisirea banilor publici⁴⁶. În prezent, Comisia evaluează necesitatea, fezabilitatea juridică și domeniul de aplicare pentru acțiuni orizontale sau acțiuni sectoriale suplimentare la nivelul UE destinate consolidării protecției denunțătorilor.

Directivele privind achizițiile publice oferă ample oportunități pentru tranziția către proceduri

⁴⁰ Vor avea loc dialoguri în materie de reglementare și de politică și vor fi elaborate programe de cooperare pe piețele de achiziții din India, Brazilia și China, printre altele.

⁴¹ Astfel cum se reflectă în unele dintre recomandările specifice fiecărei țări în cadrul procesului semestrului european.

⁴² Respectând în același timp drepturile fundamentale și, în special, dreptul la protecția datelor cu caracter personal, în măsura în care este aplicabil.

⁴³ Este vorba despre o inițiativă anunțată în Strategia privind piața unică în scopul de a revizui formularele standard utilizate pentru procedurile de achiziții publice.

⁴⁴ Potrivit raportului anticorupție din 2014 al Comisiei, în UE, costurile suportate de societate ca urmare a corupției se ridică la aproximativ 120 de miliarde EUR pe an. Conform unui studiu din 2013 (PwC și ECORYS pentru Comisia Europeană), costurile generale directe generate de corupție în domeniul achizițiilor publice doar în cinci sectoare (rutier și feroviar, apă și deșeură, construcții urbane/utilitare, formare, cercetare și dezvoltare) și doar în opt state membre ale UE au variat între 1,4 miliarde EUR și 2,2 miliarde EUR.

⁴⁵ În măsura în care un astfel de registru va conține date cu caracter personal, el trebuie să respecte cerințele din legislația privind protecția datelor.

⁴⁶ Potrivit studiului din 2017 intitulat „Estimarea beneficiilor economice ale protecției persoanelor care denunță nereguli în domeniul achizițiilor publice” (Milieu Ltd, realizat pentru Comisia Europeană), beneficiile potențiale ale protecției eficiente a denunțătorilor pentru întreaga UE în domeniul achizițiilor publice se estimează a fi între 5,8 și 9,6 de miliarde EUR pe an.

de achiziții publice neafectate de corupție, complet transparente, de exemplu prin introducerea achizițiilor publice electronice obligatorii până în 2018 și prin consolidarea dispozițiilor privind conflictele de interese⁴⁷ sau extinderea motivelor de excludere a ofertanților. Aceste posibilități trebuie prezentate la toate nivelurile administrației.

Coluziunea este o caracteristică recurentă pe unele piețe de achiziții publice. Aceasta poate să adauge 20 % la prețul care trebuie plătit în mod normal pe piețele competitive⁴⁸. Autoritățile din domeniul concurenței au fost investite cu competențe de investigare și de aplicare a legii în vederea sancționării practicilor de coluziune, dar numai atunci când se suspectează că o coluziune a avut deja loc. Prin urmare, Comisia va elabora instrumente și inițiative care abordează această problemă și produc o conștientizare pentru a reduce la minimum riscurile unor practici de coluziune pe piețele de achiziții. Acestea vor include acțiuni menite să îmbunătățească cunoștințele despre piață ale autorităților contractante, asistență acordată autorităților contractante în vederea unei planificări și elaborări minuțioase a proceselor de achiziții publice și o mai bună cooperare și un schimb de informații consolidat între autoritățile de achiziții publice și cele din domeniul concurenței. Comisia va elabora, de asemenea, orientări privind punerea în aplicare a noilor directive ale UE privind motivele de excludere ca urmare a coluziunii.

e. Stimularea transformării digitale a achizițiilor publice

Noile tehnologii digitale oferă posibilități considerabile de raționalizare și simplificare a procedurilor de achiziții publice prin implementarea achizițiilor publice electronice. Directivele privind achizițiile publice prevăd că, până în octombrie 2018, depunerea electronică a ofertelor va deveni obligatorie. Cu toate acestea, avantajele achizițiilor publice electronice vor fi vizibile pe deplin numai în cazul în care **întregul proces de achiziții publice va fi supus transformărilor digitale**. Acest proces include mai multe etape, de la planificare, notificare și prezentare la facturare, plată și arhivare.

Noile tehnologii oferă posibilitatea de a regândi în mod fundamental modul în care sunt organizate achizițiile publice și părțile relevante ale administrațiilor publice. Există o șansă unică de a restructura sistemele relevante și de a realiza o transformare digitală.

Comisia va continua să îmbunătățească și să promoveze instrumentele și standardele⁴⁹ pe care le-a dezvoltat pentru a permite această transformare digitală a achizițiilor publice la nivel național, precum și pentru a implementa instrumente în domenii complementare, cum ar fi portalul digital unic⁵⁰ și cardul electronic european pentru servicii⁵¹. Comisia va continua să sprijine statele membre pe o bază bilaterală, prin identificarea domeniilor de interes în cadrul transformării digitale a achizițiilor publice. Este vorba de aspecte privind interoperabilitatea

⁴⁷ Standarde minime în ceea ce privește definirea conflictelor de interese și obligația țărilor UE de a lua măsuri adecvate pentru identificarea, prevenirea și soluționarea conflictelor de interese.

⁴⁸ A se vedea Anderson și Kovacic, „Competition Policy and International Trade Liberalisation: Essential Complements to Ensure Good Performance in Public Procurement Markets”, PPLR, 18 (2009): 67.

⁴⁹ Cum ar fi e-Certis, documentul european de achiziție unic (DEAU), standardul european pentru facturarea electronică.

⁵⁰ COM(2017)256

⁵¹ Propunerea Comisiei [COM 2016 (823) și 2016 (824)], adoptată de Comisie în ianuarie 2017 și care este în prezent discutată de către Parlamentul European și Consiliu, introduce o procedură armonizată la nivelul UE în scopul extinderii transfrontaliere a serviciilor pentru construcții și pentru întreprinderi în cadrul pieței interne, care include aprobarea operatorilor economici înscrși în listele oficiale menționate la articolul 64 din Directiva 2014/24/UE.

soluțiilor sau a definițiilor⁵², configurarea unor arhitecturi adecvate, competențele și mobilizarea părților interesate necesare pentru a pune în aplicare reformele în mod eficient.

f. Cooperarea pentru efectuarea de achiziții publice în comun

Agregarea achizițiilor publice a început să ia amploare în întreaga UE⁵³. În calitate de agregatori, organismele centrale de achiziție (CPB) gestionează cote tot mai mari ale piețelor de achiziții publice. Acestea joacă un rol tot mai important în promovarea reformei în domeniul achizițiilor publice, inclusiv prin punerea în aplicare a unei abordări strategice. Ele creează condițiile pentru amplificarea efectului de pârgie al achizitorilor publici, care este indispensabil în anumite piețe dominate de un număr mic de operatori de pe piață. În funcție de situație, CPB-urile pot fi înființate cu un mandat general la nivel național, pot viza sectoare specifice (cum ar fi cel al sănătății sau sectorul informatic) sau se pot specializa în achiziții publice regionale/municipale.

Volumele mari de achiziții publice ale CPB ar putea fi utilizate în beneficiul achizițiilor strategice, de exemplu, prin stabilirea unor obiective în materie de achiziții. Rolul lor în procesul de standardizare a procedurilor de achiziții publice și cunoașterea pieței de către aceștia reprezintă, de asemenea, un element-cheie pentru profesionalizarea administrației publice și facilitează utilizarea procedurilor favorabile IMM-urilor. Regruparea cunoștințelor și a expertizei creează efecte de propagare, întrucât CPB oferă deseori asistență și servicii de consultanță altor autorități contractante.

Există, de asemenea, multe de câștigat dintr-o cooperare mai strânsă între autoritățile contractante⁵⁴. Achizițiile publice transfrontaliere comune, în cazul cărora autoritățile contractante din diferite țări își organizează împreună procedurile de achiziții publice, sunt substanțial facilitate de noile norme ale UE. Câteva exemple recente demonstrează fezabilitatea unor astfel de parteneriate. De asemenea, pentru achizițiile publice de proiecte mari de infrastructură care traversează frontierele naționale este nevoie de o strânsă cooperare între entitățile contractante și de capacitatea de a exprima un „limbaj” comun. În anumite domenii, în special în cazul proiectelor de infrastructură pentru rețeaua transeuropeană de transport, va fi efectuată o analiză mai aprofundată a motivelor existenței unor achiziții transfrontaliere limitate și, în consecință, pot fi luate în considerare măsuri specifice⁵⁵.

În acest context, Comisia va promova în continuare creșterea gradului de sensibilizare și promovarea bunelor practici pentru achizițiile transfrontaliere comune.

5. CONCLUZII

În general, autoritățile publice fac eforturi pentru a crea o societate mai echitabilă, bazată pe egalitatea de șanse, o creștere economică durabilă și o participare amplă la piață, asigurând, în același timp, sustenabilitatea finanțelor publice. Achizițiile publice vor rămâne un instrument esențial de punere în aplicare a politicilor. Având în vedere proporția acestora în cheltuielile

⁵² Care beneficiază de soluțiile de interoperabilitate existente stabilite de comun acord la nivelul UE, cum ar fi identitatea electronică, semnătura electronică, livrarea online, facturarea electronică.

⁵³ Agregarea cererii se referă la autoritățile contractante sau la alte persoane care își desfășoară activitatea prin intermediul unor organisme centrale de achiziție (CPB) ce acționează în calitate de angrosiști sau intermediari.

⁵⁴ De exemplu, achizițiile publice comune de vehicule curate pentru transportul în comun de către mai multe autorități locale.

⁵⁵ A se vedea consultarea publică pentru *Facilitarea implementării rețelei transeuropene de transport (TEN-T)*: https://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/consultations/2017-ten-t-implementation_en

publice, ele pot permite guvernelor să obțină rezultate politice cheie, dacă sunt utilizat ca un instrument strategic.

Utilizarea inteligentă a achizițiilor publice poate contribui la abordarea provocărilor globale, cum ar fi schimbările climatice și deficitul de resurse sau îmbătrânirea populației. Această utilizare inteligentă sprijină politicile sociale și accelerează trecerea la lanțuri de aprovizionare și la modele de afaceri mai sustenabile. Ea poate îmbunătăți competitivitatea și poate permite accesul IMM-urilor la oportunitățile de achiziții publice. Achizitorii publici transparenți și profesioniști vor fi în măsură să cheltuiască mai eficient banii și să combată corupția.

Mai multe state membre au început deja să elaboreze o abordare strategică în ceea ce privește politicile de achiziții publice, completată de inițiative locale promițătoare. Prin colaborare și prin inspirarea reciprocă pot fi realizate mai multe obiective. Comisia este hotărâtă să joace un rol determinant în acest proces de transformare destinat adoptării unor sisteme de achiziții publice moderne, inovatoare și durabile, adaptate secolului 21, determinate de un Parteneriat al UE pentru achiziții publice inteligente favorabil incluziunii și pe deplin angajat.

APENDICE - Prezentare generală a implementării inițiativelor UE în materie de achiziții publice până la sfârșitul anului 2018.

Prezenta comunicare încurajează un parteneriat amplu pentru a îmbunătăți funcționarea sistemelor de achiziții publice în UE. Comisia invită statele membre, autoritățile și alte părți interesate din domeniul achizițiilor publice să își ia angajamentul de a lua, în mod voluntar, măsuri concrete în acest sens. În ceea ce o privește, **Comisia își ia angajamentul ca, până la sfârșitul anului 2018, să obțină rezultate referitor la următoarele acțiuni:**

1. Asigurarea adoptării pe scară mai largă a achizițiilor publice strategice

- Instituirea unui mecanism de evaluare *ex ante* voluntar pentru proiectele mari de infrastructură;
- Actualizarea orientărilor privind achizițiile publice ecologice și sociale și furnizarea de orientări privind achizițiile în materie de inovare și
- Schimbul de bune practici în ceea ce privește achizițiile strategice, inclusiv în sectoare-cheie (construcții, asistență medicală, IT).

2. Profesionalizarea achizitorilor publici

- Adoptarea unei recomandări privind profesionalizarea achizitorilor publici;
- Dezvoltarea unui cadru european al competențelor pentru achizițiile publice, care să includă abilitățile și competențele esențiale de care au nevoie achizitorii;
- Crearea unui centru de competențe informatice, ca portal de informare central, precum și a unei biblioteci online de bune practici privind achizițiile publice și
- Înființarea, la nivelul UE, a unei rețele de centre naționale pentru achizițiile publice în materie de inovare.

3. Îmbunătățirea accesului la piețele de achiziții publice

- Îmbunătățirea în continuare a accesului la piețele de achiziții publice din afara UE, prin intermediul acordurilor comerciale;
- Consolidarea sistemului căilor de atac prin amplificarea rețelelor dintre organismele de examinare de primă instanță și avizele orientative privind căile de atac și
- Lansarea de proiecte-pilot pentru a stimula participarea IMM-urilor prin intermediari de afaceri și prin brokeri de inovare.

4. Creșterea transparenței, a integrității și a calității datelor

- Emiterea unor noi formulare standard de achiziții publice pentru a îmbunătăți colectarea de date;
- Promovarea instituirii unor registre de contracte care pot fi consultate de public și
- Furnizarea de orientări cu privire la aplicarea practică a noilor dispoziții privind integritatea și motivele de excludere legate de coluziune și crearea unei baze de date pentru înregistrarea neregulilor.

5. Stimularea transformării digitale a achizițiilor publice

- Extinderea domeniului de aplicare al instrumentului e-Certis și îmbunătățirea în continuare a sistemelor informatice și

- Sprijinirea punerii în aplicare a documentului european de achiziție unic, a principiului înregistrării unice și a facturării electronice în statele membre.

6. Cooperarea pentru efectuarea de achiziții publice în comun

- Promovarea achizițiilor publice comune transfrontaliere, inclusiv a inovării, prin intermediul marilor cumpărători;
- Lansarea unui proiect-pilot de formare cu privire la „politicile favorabile IMM-urilor în organismele centrale de achiziție”.